

Årsrapport 2014 for Besteforeldrenes klimaaksjon

For Besteforeldrenes klimaaksjon (BKA) var 2014 preget av jevn, sterk og allsidig aktivitet, både sentralt og lokalt. I anledning grunnlovsjubileet har det vært spesiell stor aktivitet og oppmerksomhet rundt Grunnlovens miljøparagraf (§ 112; til 13. mai 2014 § 110b). Som en liten og relativt ung frivillig organisasjon har BKA hatt bra framgang, både hva gjelder vekst i antall medlemmer og oppmerksomhet i offentligheten og hos andre organisasjoner. Det har også avspeilet seg i økende bruk av og interesse for BKAs innholdsrike nettside. BKA har hatt en viktig rolle i å følge opp Klimavalg 2013, gjennom Klimavalgalliansen.

Organisasjon

BKA hadde pr. 31 desember 2014 1024 medlemmer. Ved utgangen av 2014 hadde vi lokallag med egne styrer i Trondheim, Oslo, Bergen, og nye lag var på trappene i Arendal og Grenland (begge formelt etablert våren 2015). I Bodø, Stavanger, Nord Trøndelag, Lillehammer og Molde har aktive kontaktpersoner dannet grupper med mer sporadisk aktivitet.

Det nye styret dannet en egen verve-gruppe, som i begynnelsen av 2015 la fram en rapport om medlemsverving og behovet/mulighetene for å få opp medlemstallet. Potensialet må fortsatt regnes som mye større enn det vi har greier å utløse.

I årsmøtet på 14. september ble det fastsatt endelige vedtekter for foreningen.

Styret

Styret har hatt følgende medlemmer i perioden til årsmøtet: Inge Eidsvåg (Lillehammer), Kirsten Limstrand (Tverrlandet), Turid Lilleheie (Solbergelva), Per Bjørn Foros (Trondheim), Bjørghild des Bouvrie (Strandvik), Mette Newth (Rykkinn), Grethe Horn Mathismoen (Hvalstad), Hans Martin Seip (Østerås), Svein Tveitdal (Froland), Halfdan Wiik (Stord, leder).

13. - 14. sept. avholdt BKA sitt årsmøte/rådsmøte i Lillehammer. Valgkomiteen besto av Gunnar Kvåle, Gerd Wahlstrøm og Wenche Frogn Sellæg. Deres forslag til nytt styre ble vedtatt. Svein Tveitdal og Inge Eidsvåg forlot styret; i deres plass kom Finn Bjørnar Lund (Kjelsås) og Sven Åke Bjørke (Arendal).

Styret har hatt 5 styremøter i perioden og behandlet rundt 50 saker. Referater fra styremøtene m/vedlegg blir lagt ut på BKAs nettside.

Et arbeidsutvalg ble oppnevnt av styret i oktober, og har bestått av Halfdan Wiik, Turid Lilleheie og Bjørghild des Bouvrie. AU har som mandat å forberede styremøter, iverksette vedtak og behandle saker av administrativ karakter.

Årsmøtet

Den 13-14 september avholdt BKA sitt årsmøte/rådsmøte i Lillehammer, hvor 68 medlemmer deltok. Årsmøtet var gjennomført i BKAs ånd, med bl.a. ekskursjoner til Nansen-skolen og Lucky Næroset ledet av styremedlem i BKA Inge Eidsvåg og krusedullfilosof Hans Chr. Medlien.

BKAs leder Halfdan Wiik innledet årsmøtet med tanker og utfordringer på veien framover. Særlig fokus fikk den etterfølgende debatt på oppfølging av Grunnlovens § 112 og BKAs rolle og ansvar her.

Foredragsholdere/tema på årsmøtet var:

Thor Heyerdahl jr. *Derfor støtter jeg Besteforeldrenes klimaaksjon.* Sigrid Møyer Hohle: *Det psykologiske klimaparadokset – hvorfor handler vi ikke?* Gro Nylander «*Der kommer intet inn i intellektet, som ikke først har vært innom følelsene.*» Årsmøtet ble avrundet med en åpen diskusjon om Besteforeldreaksjonens rolle og oppgaver. Styremedlem Per Bjørn Foros (skribent og samfunnsdebattant,) innledet og oppsummerte debatten.

Nytt styre ble valgt og vedtektene ble vedtatt, med unntak av formålsparagrafen, som ble overlatt til styret å jobbe videre med fram til neste årsmøte. Det nye styret hadde sitt første møte med konstituering den 27. oktober.

Aktiviteter, nasjonalt og lokalt

Lokallagene/gruppene

I de tre største byene arrangerer lokallagene jevnlig markeringer i sentrum med stands og utdeling av materiell. Det er viktige markeringer som vekker interesse hos publikum, ikke minst blant unge mennesker som synes dette er «kult». I hovedstaden har det vært slike markeringer foran Stortinget hver måned, med hyggelig samling på «klimakafé» etterpå. Oppslutning fra aktive medlemmer har vært økende. I Trondheim skjer det samme på Nordre gate, ofte også med innslag fra «rangleorkesteret» (se eget avsnitt). I Bodø har det vært holdt flere «dialogkaféer» med samarbeidende organisasjoner. I Bergen har BKA fortsatt med sine månedlige «vandring» med plakater og materiell på Torgallmenningen. I tillegg kommer foredragskvelder med foredragsholdere fra universitetet. I Arendal har den lokale gruppa tatt ansvar for at BKA gjør seg gjeldende og er synlige under Arendalsuka.

Ny Klimavalgallianse stiftet

Klimavalg 2013 var en unik mobilisering for klimasaken, opprinnelig initiert fra BKA i 2011. Over 100 organisasjoner og selvstendige initiativer fra det norske samfunnslivet var med i den bredt sammensatte kampanjen. På fellesmøte 1. april 2014 var det enighet om å videreføre samarbeidet, nå under navnet Klimavalgalliansen. Det var enighet om at de første milepæler for den nye alliansen ville bli kommunevalget 2015 og klimatoppmøtet i Paris samme år. BKA deltar i fellesutvalget og tok bl.a. ansvar for utforming av nye nettsider for alliansen. I Bergen tok Per Hjalmar Svae, medlem i BKA, initiativ til «8 klimavettregler» for kommuner

og fylkeskommuner. Et første utkast ble utarbeidet lokalt og videreført av Klimavalgalliansen i samarbeid med FIVH,

Grunnlovens viktigste bestemmelse

I Gamle festsal ved UiO ble det 15. mai arrangert en dagskonferansen om Grunnlovens § 112, i et samarbeid mellom Juridisk fakultet og flere frivillige organisasjoner, blant dem BKA. Den samlet jurister, medieforskere, filosofer, aktivister, forfattere og mange andre til samtaler og debatt. Flere av foredragsholderne mente mulighetene var gode for å bruke paragraf 112 til å tvinge fram en ny og mer ansvarlig klimapolitikk. Konferansen ble i sin helhet lagt ut på YouTube, slik at det var mulig å velge og høre på de ulike foredrag, samtaler og debatter. I sin sluttappell på seminaret, mottatt med begeistring av forsamlingen, sa Wenche Froghn Selægg fra BKA at hun var kommet i et «formidabelt kamphumør»!

Statoil ut av kanadisk tjæresand

Motstanden mot Statoils tjæresandvirksomhet har vært en utholdende innsats fra BKA siden 2010, i samarbeid særlig med WWF og Greenpeace. I 2014 overasket vi med en helsides protestannonse i flere aviser på dagen for Statoils generalforsamling, finansiert ved kronerulling blant medlemmene og bidrag fra en del andre organisasjoner. Som tidligere år holdt aksjeeier Guttorm Grundt et innlegg under generalforsamlinga på vegne av Besteforeldreaksjonen: «Et selskap hvor staten er dominerende eier skal ikke motarbeide statens offisielle klimapolitikk og FNs klimapolitikk».

Samarbeid med barn og unge

BKA har de siste årene lagt vekt på å finne fram til gode samarbeidsprosjekter med barn og unge. Sammen med Miljøagentene var det naturlig å satse på et viktig formidlingsprosjekt i anledning grunnlovsjubileet: en fire siders folder om Grunnlovens § 112, finansiert av Unesco og med Mette Newth som drivende prosjektleder. «Min, din og naturens lov» ble lansert på verdens miljødag 5. juni, med et større arrangement for barn og voksne utenfor Stortinget. Folderen er deretter blitt spredd til skoler og bibliotek i ca 25 000 eksemplarer, og har fått mange godord.

Sang og musikk i klimakampen

«Besteforeldrenes rangleorkester» i Trondheim fortsatte i 2014 med sine muntre og alvorlige markeringer, og inspirerte folk landet rundt, eldre og unge, til å bruke sang og musikk i klimakampen, bl.a. under Klimafestivalen (se eget punkt). «Vi vil skape liv og røre og få fokus på klima», sier musikalsk leder Ola Dimmen. «Vi kan ikke nøye oss med å appellere til intellektet, kjenslene må med!»

Folkets klimamarsj New York

En gruppe fra BKA deltok i den store People's Climate March i New York 21 september, under felles fane med vår kanadiske søsterorganisasjon For Our Grandchildren (4RG). «Dette er ingen vanlig pensjonistgruppe på tur, det er besteforeldre som vil forandre verden», sa reporter Gro Holm i en lengre reportasje på NRK Søndagsagsrevyen. Et felles «statement» var på forhånd utarbeidet sammen med 4RG. Det ble overlevert lederen for FNs klimapanel og også publisert på nettsidene til United Nations Framework Convention on Climate Change.

Klimafestivalen § 112

Frivillighetsmobiliseringa Klimafestivalen ble initiert tidlig på året av Norsk Klimanettverk, med aktiv deltaking av flere organisasjoner. Besteforeldreaksjonen deltok med representanter i koordineringsgruppa. Festivalen var konsentrert til noen uker rundt nyttår, med god og variert aktivitet særlig i Oslo, men også en del andre steder landet rundt. I Drammen tok BKA og Naturvernforbundet initiativ til et bredt og vellykket samarbeid rundt organisering av Klimafestivalen som skulle gå av stabelen i januar 2015. I tillegg til miljøorganisasjoner deltok og bidro blant annet kirken, fagbevegelse og kommunale institusjoner.

Og mange små og store arrangementer ...

I tillegg til det som her er nevnt i egne avsnitt, har BKA i 2014 gjennomført og deltatt i en rekke lokale arrangementer: en «turmarsj for klimaet» mellom Os og Bergen 4.-5. juni, utdeling av informasjonsmateriell («8 klimavettregler») fra Klimavalgalliansen til politiske partier, innsamling av flere tusen underskrifter for grønne arbeidsplasser, stand på Arendalsuka, gode arrangementer i samband med besøk til Norge av to aktivistiske damer fra USA, «the Raging Grannies». I de store byene har besteforeldre marsjert 20 og 21. september som en del av den globale folkeaksjonen for klima. Vi har også bidratt til å skape større oppmerksomhet om grønne investeringer og bruken av pensjonisters bankinnskudd. En full oversikt over BKAs aktiviteter i rapporteringsåret kan man få ved å trykke på lenka «Besteforeldreaksjonen» på www.besteforeldreaksjonen.no.

Informasjon, debatt og materiell

BKAs hjemmeside publiserer jevnlig aktuelt og klimarelevant nyhetsstoff, artikler og kronikker hentet fra norske medier eller skrevet av BKAs medlemmer. I tillegg til månedlig nyhetsbrev til medlemmene har hjemmesiden oppdatert medlemsrelevant informasjon. Statistikken viser at besøket på nettsidene er økende.

Rundt om i landet har medlemmer deltatt i den offentlige debatten, i møter, med foredrag og med artikler i pressa. På nettsiden er et utvalg av større avisinnlegg lagt ut. Retriever har registrert rundt 100 bidrag fra og med BKA-medlemmer, i tillegg er et minst like høyt antall innlegg skrevet av medlemmer under eget navn. BKA har også bidratt i mediene sammen med andre organisasjoner.

I perioden har BKA måttet trykke nytt opplag av sin vervebrosjyre, og har samtidig igangsatt et arbeid for fornyelse av vervemateriell og brosjyrer. I Trondheim, Bergen, Arendal og Grenland har det blitt opprettet facebook-sider som oppdateres av engasjerte ildsjeler.

Medlemstall

Medlemstallet vokste med litt over 50 % i 2014. Et mindre antall gjelder doble medlemskap, der et medlem er registrert sammen med sin partner og betaler dobbel kontingent.

I 2014 ble betegnelsen «venn av BKA» forlatt, og det ble sendt en henvendelse per e-post og post til støttemedlemmene (cirka 1700) der de ble invitert til å bli «ordentlige» medlemmer. Rundt 100 responderte positivt.

Administrasjon

Cultura Bank er BKAs bank. Foreningen har postboksadresse og avtale med Bring om svarsendinger. Organisasjonssekretær, senere styremedlem Bjørghild des Bouvrie hadde ansvar for medlemsregisteret og økonomisk administrasjon.

Økonomi/Regnskap

BKA har en liten, men relativt brukbar økonomi basert på frivillig innsats fra alle tillitsvalgte, som kun får dekket reiseutgifter. Årlig kontingent var fastsatt til kr. 200, men årsmøtet vedtok en årlig medlemskontingent på kr. 250 fra 2015. Vi har i tillegg til medlemskontingent mottatt pengegaver både fra medlemmer og andre. Ved utgangen av 2014 hadde BKA kr 38.166 på konto.

Kontingent ble i 2014 innkrevd i samarbeid med regnskapsfirmaet Nitschke & Borgting. Styret valgte ikke å gå videre med dette, fordi et fullt utbygd og automatisert system for innkreving av kontingent vil bli for kostbart for vår forening.

Styret fortsatte i 2014 en midlertidig ordning for fordeling av kontingent til lokallag. Et lokallag fikk en sum tilsvarende maks. antall 40 medlemskontingenter à kr. 200 til sine aktiviteter, dvs. kr. 8.000. To lokallag, Trondheim og Oslo, søkte om og fikk tildelt et slikt beløp. Lokallaget i Bergen mottok kr. 10.000 fra Hordaland fylkeskommune til sin «Turmarsj for klimaet» og søkte ikke om BKA midler. I årsmøtet på 14. september ble følgende ordning vedtatt. *«Med utgangspunkt i medlemstall får grupper med formelt rapporteringsansvar tilbakeført 50 % av kontingenten fra 2015.»*

Årsmelding er avsluttet 2. august 2015.

For styret

Bjørghild des Bouvrie, organisasjonssekretær (sign.)

Halfdan Wiik, styreleder (sign.)